

A határozatok végrehajtására vonatkozó eljárások - Svédország

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 Mit jelent a végrehajtás a polgári és kereskedelmi ügyekben?
- 2 Mely hatóság vagy hatóságok hatáskörébe tartozik a végrehajtás?
- 3 Milyen feltételekkel bocsátható ki a végrehajtható jogcím vagy határozat?
 - 3.1 Az eljárás
 - 3.2 A főbb feltételek
- 4 A végrehajtási intézkedések tárgya és jellege
 - 4.1 Milyen típusú vagyontárgyakra vonatkozhat a végrehajtás?
 - 4.2 Milyen következménnyel járnak a végrehajtási intézkedések?
 - 4.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?
- 5 Van-e lehetőség az ilyen intézkedést engedélyező határozat elleni fellebbezésre?
- 6 Vonatkoznak-e a végrehajtásra korlátozások, például az adósok védelméhez kapcsolódó korlátok vagy határidők?

1 Mit jelent a végrehajtás a polgári és kereskedelmi ügyekben?

A végrehajtásról szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

A végrehajtás során a végrehajtó hatóság kikényszeríti a bíróság vagy más szerv által megállapított kötelezettség teljesítését. A végrehajtás általában pénzösszeg megfizetésére vagy lakásból történő kiköltözésre vonatkozó kötelezettséghez kapcsolódik. A végrehajtás másik fajtája a lefoglaláshoz vagy egyéb biztosítási intézkedésekhez kapcsolódik.

A pénzösszeg megfizetésére vonatkozó kötelezettséghez kapcsolódó végrehajtást zárlat útján foganatosítják. A zárlat lehetővé teszi az adós vagyontárgyának lefoglalását. Ha a kötelezettség valamely személy – például lakásból történő – kiköltözését teszi szükségessé, a végrehajtásra kilakoltatás útján kerül sor. Egyéb esetekben a végrehajtásra általában úgy kerül sor, hogy a végrehajtó hatóság elrendeli, hogy az a személy, akivel szemben a végrehajtást kérték, végezzen el valamilyen cselekményt, vagy tartson be egy tilalmat vagy valamilyen más határozatot. A végrehajtó hatóság bírságot szabhat ki.

A gyermekekről és szülőkről szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

A gyermekekről és szülőkről szóló törvénykönyv szerinti végrehajtás a gyermek felügyeletével, lakóhelyével, a vele való kapcsolattartással vagy a gyermek átadásával kapcsolatos határozatból vagy megállapodásból eredő következmények gyakorlatba történő átültetésére irányuló intézkedésekhez kapcsolódik. A végrehajtást elrendelő bíróság bírságot szabhat ki, vagy a gyermek rendőrség közreműködésével történő átadását rendelheti el. Ugyanezek a szabályok vonatkoznak a végrehajtásra, amikor a külföldi határozatokat a 2201/2003/EK tanácsi rendelet („Brüsszel II” rendelet) alapján hajtják végre, ha a végrehajtás a gyermek személyét érinti. Ha azonban a végrehajtás a gyermek vagyonára vagy jogi költségekre vonatkozik, a végrehajtásról szóló törvénykönyv alkalmazandó.

2 Mely hatóság vagy hatóságok hatáskörébe tartozik a végrehajtás?

A végrehajtást a svéd végrehajtói hivatal (Kronofogdemyndigheten) végzi. A végrehajtói hivatal dönt tehát például a zárlatról. A vezető végrehajtási tisztviselő viseli az általános jogi felelősséget a cselekményért, míg a tényleges végrehajtást általában más tisztviselők (végrehajtási ügyintézők) végzik.

3 Milyen feltételekkel bocsátható ki a végrehajtható jogcím vagy határozat?

3.1 Az eljárás

A végrehajtásról szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

A végrehajtáshoz bírósági határozatra vagy más végrehajtható jogcímre van szükség.

Végrehajtás a következő végrehajtható jogcímeiken alapulhat:

- bírósági ítélet, végzés vagy döntés;
- bíróság által jóváhagyott egyezség vagy közvetítés során létrejött és a bíróság által végrehajthatónak nyilvánított megállapodás;
- büntetőjogi szankciót megállapító határozat vagy szabálysértési bírság megfizetését elrendelő határozat;
- választottbírósági ítélet;
- két személy által tanúsított írásbeli kötelezettségvállalás a házasságról szóló törvénykönyv, valamint a gyermekekről és szülőkről szóló törvénykönyv szerinti tartásdíjjal kapcsolatban;
- közigazgatási hatóság külön rendelkezés alapján végrehajtható határozata;
- külön rendelkezés alapján végrehajtható okirat;
- a végrehajtói hivatal által hozott, fizetési meghagyásra vagy végrehajtási jogsegélyre vonatkozó határozat vagy döntés, valamint a végrehajtói hivatal által végrehajthatóvá nyilvánított európai fizetési meghagyások.

A végrehajtható jogcím kibocsátását követően nincs szükség bíróság vagy más hatóság további határozatára a végrehajtás megindításához.

A végrehajtói hivatal munkájának jelentős részét az adós vagyonával kapcsolatos információgyűjtés képezi. Az adós köteles a vagyonával kapcsolatos adatokat megadni és egy jegyzékben vagy meghallgatása során – büntetőeljárás terhe mellett – megerősíteni, hogy az általa szolgáltatott információk pontosak. A hatóság is kötelezheti az adóst – bírság terhe mellett – az adatközlésre. A bírságról a végrehajtói hivatal kérelmére a kerületi bíróság dönt.

A végrehajtás iránti kérelem szóban vagy írásban terjeszthető elő. Szóbeli kérelem esetén a kérelmezőnek (a végrehajtást kérő személynek) meg kell jelenni a végrehajtói hivatal előtt. Az írásbeli kérelmet a kérelmezőnek vagy képviselőjének alá kell írnia.

Az állam végrehajtási ügyekben felmerülő költségeit (igazgatási költségek) a díjak (végrehajtási díjak) fedezik. Az igazgatási költségeket rendszerint az adósra (a kérelmezővel ellenérdekű félre) terhelik, ha a végrehajtásra sor kerül, amennyiben ez lehetséges. Általában azonban a kérelmező viseli az állam költségeit. A kérelmező mentesülhet a költségviselés alól például a tartásdíj-követelések többsége esetében.

Főszabály szerint minden egyes végrehajtható jogcím esetén, amelynek végrehajtását kérik, alapdíjat kell fizetni. A magánjogi követelésekkel kapcsolatos végrehajtási ügyekben az alapdíj 600 SEK.

Egyéb költségként felmerülhetnek előkészületi költségek, értékesítési költségek és külön költségek.

A gyermekekről és szülőkről szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

A végrehajtás a rendes bíróságnak a gyermek felügyeletével, lakóhelyével, a vele való kapcsolattartással vagy a gyermek átadásával kapcsolatos döntésén alapulhat. A végrehajtás a felügyeleti jog, a lakóhely vagy a kapcsolattartás tárgyában a szülők által kötött és a szociális jóléti tanács által jóváhagyott megállapodáson is alapulhat. Külföldi határozatok, például a „Brüsszel II” rendelet alapján végrehajtható határozatok is végrehajthatók Svédországban.

A végrehajtással kapcsolatos határozatokat a kerületi bíróságok hozzák meg. A végrehajtás iránti kérelmet általában a gyermek lakóhelye szerinti kerületi bírósághoz kell benyújtani. Ha a gyermek nem Svédországban lakik, a kérelmet a stockholmi kerületi bírósághoz kell benyújtani.

A kérelmet például az a szülő nyújthatja be, akihez a gyermeknek költöznie kell, vagy akivel a gyermeknek kapcsolatot kell tartania.

Az ügy tárgyalásakor a bíróság külön utasíthatja a szociális intézményrendszer egyik munkatársát, hogy próbálja meggyőzni a gyermeket gondozó személyt a döntésben vagy megállapodásban foglalt önkéntes teljesítéséről. Ha az ügy sürgős, a bíróság vagy a rendőrség dönthet úgy, hogy a gyermekről haladéktalanul gondoskodni kell. A bíróság bírságot szabhat ki, vagy a gyermek rendőrség közreműködésével történő átadását rendelheti el a végrehajtás foganatosítása érdekében.

A gyermekekről és szülőkről szóló törvénykönyv szerinti végrehajtás iránti kérelem benyújtásáért nem kell díjat fizetni. Bármelyik fél kötelezhető azonban a másik fél adott ügyben felmerült költségeinek megtérítésére. Az a fél, aki a gyermek kényszerrel történő átadásával vagy gondozásával kapcsolatban felmerült költséget okozta, adott esetben kötelezhető e költségek állam javára történő megfizetésére.

3.2 A főbb feltételek

A végrehajtásról szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

Néhány esetben a végrehajtásnak lehetnek akadályai. Ez az eset áll fenn például akkor, ha a végrehajtható jogcím annyira nem egyértelmű, hogy nem használható a végrehajtás alapjául.

Egy másik eset az lehet, amikor az ítéletben valamely cselekmény elvégzésére kötelezett személy eleget tett az ítéletben előírt kötelezettségnek, például megfizette az adott pénzüsszeget.

Egy másik eset az lehet, amikor a valamely cselekmény elvégzésére kötelezett személy ellenköveteléssel rendelkezik a kérelmezővel szemben, vagyis beszámítási kifogást terjeszt elő. A beszámítás a végrehajtás akadályát képezi, ha a végrehajtói hivatal megállapítja, hogy az ellenkövetelést érvényes végrehajtható jogcím útján terjesztették elő, vagy az a követelésről kiállított írásbeli tanúsítványon alapul.

Ha az adós azt állítja, hogy a felek közötti valamely egyéb körülmény jelenti a végrehajtás akadályát, és ez a kifogás nem utasítható el azonnal, végrehajtásra ebben az esetben sem kerülhet sor. Erre példa lehet az elévülésre alapozott kifogás.

Ha a végrehajtható jogcímet a bíróság hatályon kívül helyezi, a végrehajtást haladéktalanul meg kell szüntetni.

Bizonyos esetekben a bíróság elrendelheti a folyamatban lévő végrehajtási eljárás felfüggesztését (inhibition) is.

A gyermekekről és szülőkről szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

Feltételezendő, hogy a döntésben vagy megállapodásban foglalt rendelkezés a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja. A bíróság a végrehajtás felülvizsgálata keretében nem vizsgálhatja felül a döntést vagy a megállapodást, és a fő megoldási mód az önkéntes teljesítés. Ha kényszerintézkedésre van szükség, akkor a bírság kiszabása a legvalószínűbb lehetőség. A gyermek kényszerrel történő átadása csak utolsó lehetőségként alkalmazható.

Előfordulhat, hogy a végrehajtás akadályba ütközik, például ha a gyermek beteg.

Ha a gyermek olyan életkort és érettségi szintet ért el, hogy kívánságait figyelembe kell venni, akkor a végrehajtás nem foganatosítható a gyermek akarata ellenére, kivéve, ha ezt a bíróság a gyermek érdekében szükségesnek tartja. A bíróságnak akkor is meg kell tagadnia a végrehajtást, ha egyértelmű, hogy az ellentétes lenne a gyermek mindenek felett álló érdekével.

4 A végrehajtási intézkedések tárgya és jellege

4.1 Milyen típusú vagyontárgyakra vonatkozhat a végrehajtás?

A végrehajtásról szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

Valamely vagyontárgy zárolásához meghatározott feltételeknek kell teljesülniük. A vagyontárgynak

- az adós tulajdonában kell állnia;
- átruházhatónak kell lennie;
- pénzbeli értékkel kell rendelkeznie.

Zárlat mindenféle vagyontárggyal szemben foganatosítható. A használati tárgyakra vonatkozó szabályok általában csak a természetes személyekre vonatkoznak. Ingó és ingatlan vagyon is zárolható.

Az ingó vagyon nemcsak a személyes javakat (például autókat, hajókat és egyéb dolgokat) jelenti, hanem a követeléseket (például banki egyenlegeket) és különféle jogokat (például használati jogokat vagy az elhalálozott személy vagyonában való részesedést) is magában foglalja.

A bérek, nyugdíjak stb. szintén zárolhatók.

Bizonyos vagyontárgyak nem zárolhatók. Ez a helyzet a használati tárgyak esetében. A használati tárgyra vonatkozó szabályok általában csak a természetes személyekre vonatkoznak. Használati tárgyak például a következők:

- ruházat és az adós más személyes használatra szolgáló tárgyai, ésszerű értékben,
- bútorok, háztartási gépek és egyéb, a háztartás vezetéséhez és az otthon fenntartáshoz szükséges berendezések,
- az adós megélhetéséhez vagy szakmai képzéséhez szükséges szerszámok és egyéb felszerelések,
- olyan személyes tárgyak, például kitüntetések és sportban szerzett díjak, amelyek személyes értéke az adós számára olyan nagy, hogy azok zárolása ésszerűtlen lenne.

A vagyontárgyaknak különös rendelkezések is biztosíthatnak védelmet a zárlattal szemben. Ez lehet a helyzet például a kártérítéssel.

Csak az adós és családja fenntartásához szükséges összeg feletti bérek zárolhatók.

E tekintetben egyes követelések elsőbbséget élveznek másokkal szemben. A tartásdíjjal kapcsolatos követelés elsőbbséget élvez a többi követeléssel szemben.

4.2 Milyen következménnyel járnak a végrehajtási intézkedések?

A végrehajtásról szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

Miután a vagyontárgyat zárolták, az adós már nem rendelkezik felette ugyanúgy, mint előzőleg. Az adós átruházás útján vagy más módon nem rendelkezhet a vagyontárggyal a kérelmező kárára, kivéve, ha a végrehajtó hatóság ezt a kérelmezővel folytatott konzultációt követően különös indokból engedélyezte.

Büntetőjogi szankció szabható ki azzal szemben, aki jogellenesen rendelkezik a zárolt vagyontárggyal.

A zárlatot elrendelő határozat elsőbbségi jogokat biztosít a vagyontárgy felett.

Egy végrehajtási ügyben a harmadik személynek nyilatkozni kell arról, hogy az adósnak vannak-e olyan követelései vagy más olyan ügyei vele kapcsolatban, amelyek jelentőséggel bírhatnak annak értékelése szempontjából, hogy az adós milyen mértékben rendelkezik zárolható vagyonnal. Az adatközlési kötelezettség minden olyan harmadik személyre is vonatkozik, aki az adós vagyontárgyát tartja birtokában például zálogként vagy letétként. A banknak például adatot kell szolgáltatnia az adós bankszámláiról, széfjeiről vagy a bank által őrzött egyéb vagyontárgyairól. Az adós rokonait és barátait ugyancsak adatközlési kötelezettség terheli.

Harmadik személyektől szóban vagy írásban kérhető tájékoztatás, és szükség esetén a harmadik személyek meghallgatásra is beidézhethetők. Bírság vagy szabadságelvonás terhe mellett is kötelezhetők mindezek betartására.

A zárolt vagyont a végrehajtó hatóság késedelem nélkül kényszerértékesítheti. A kényszerértékesítésre általában nyilvános árverésen kerül sor, de egyes esetekben zártkörűen is történhet.

A végrehajtási ügyekben beérkezett pénzüsségeket a lehető leghamarabb be kell jelenteni és ki kell fizetni a kérelmezőnek.

4.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?

A végrehajtásról szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

Nincs meghatározva a zárlatot elrendelő határozat érvényességének leghosszabb időtartama. A jogszabályok azonban azt feltételezik, hogy a zárolt vagyontárgyat késedelem nélkül értékesítik; lásd a 3.2. pontot.

A kilakoltatásnak lehetőség szerint a szükséges iratoknak a végrehajtó hatósághoz történő beérkezését követő négy héten belül meg kell történnie.

A gyermekekről és szülőkről szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

A végrehajtási határozat eltérő rendelkezés hiányában azonnal hatályba lép. A határozatot alkalmazni kell, amíg erről másként nem rendelkeznek. A bírságot kiszabó határozat általában elrendeli, hogy egy cselekményt bizonyos időn belül végre kell hajtani, például a gyermeket a kérelmezőnek át kell adni. A kapcsolattartásra vonatkozó végrehajtási határozat általában azt tartalmazza, hogy mikor kerülhet sor a kapcsolatfelvételre, és általában néhány hónapig alkalmazandó.

A végrehajtási ügyben hozott határozat nem akadályozza meg az új kérelem elbírálását.

5 Van-e lehetőség az ilyen intézkedést engedélyező határozat elleni fellebbezésre?

A végrehajtásról szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

A végrehajtó hatóság határozataival szemben általában fellebbezésnek van helye. A kerületi bírósághoz címzett fellebbezést a végrehajtó hatóságnál kell benyújtani.

A határozattal érintett személy fellebbezést nyújthat be a végrehajtó hatóság határozatával szemben, ha az hátrányosan érinti őt. A bér zárlatát elrendelő határozatokkal szemben határidő nélkül nyújtható be fellebbezés. Az egyéb vagyontárgyak zárlatát elrendelő határozatokkal szemben a kézbesítéstől számított három héten belül nyújtható be fellebbezés. Harmadik személyek határidő nélkül fellebbezhetnek az ilyen zárlattal szemben.

A kerületi bíróság dönthet úgy, hogy bizonyos ideig semmiféle végrehajtási cselekmény nem foganatosítható (inhibition), vagy – ha ennek különös indokát állapítja meg – úgy, hogy a már meghozott intézkedést vissza kell vonni.

A gyermekekről és szülőkről szóló törvénykönyv szerinti végrehajtási ügyek

A kerületi bíróság végrehajtási határozatával szemben a fellebbviteli bírósághoz lehet fordulni. A fellebbezést írásban a kerületi bírósághoz kell benyújtani. A fellebbezési határidő három hét.

6 Vonatkoznak-e a végrehajtásra korlátozások, például az adósok védelméhez kapcsolódó korlátok vagy határidők?

A végrehajtásról szóló törvénykönyv tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek korlátozzák a végrehajtás lehetőségét, például az adós védelme érdekében. Az adós korlátozott mértékben megakadályozhatja a végrehajtást azzal, hogy kifogást emel, például elévülésre hivatkozva. A végrehajtás korlátozásának leggyakoribb példái közé tartozik, hogy bizonyos vagyontárgyak és eszközök az adós szükségleteire tekintettel mentesülnek a zárlat alól. A materiális javak zárlata alól mentesülhet például az úgynevezett „beneficium” („nem zárolható vagyon”), például az adós állandó lakóhelyéül szolgáló lakás, valamint az adós számára a saját közeljövőbeli megélhetéséhez szükséges pénzösszeg. Bér zárlata esetén nem zárolható egy bizonyos „tartalékösszeg”, ami a szokásos megélhetési költségek és az adós lakhatási költségeinek fedezésére szolgál.

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 15/12/2017